



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De abachuch ca. xv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia libri

regni babilonis et erat in babilone rex d q̄ stari sequit̄. Erat aut̄ daniel p̄uina regis et honorat̄ sup̄ oēs amicos eius. cui⁹ nomē q̄ facit historia potest intelligi fuisse pater balthasar. vel ipse balthasar sub quo factū ē a daniēle qd̄ legitur in fabula belis et draconis quā fabulaz appellat hebre⁹. eo q̄ falsū legit̄ i eo. et iposibile de trāslatiōe abachuch. Et refert hieronym⁹. q̄ cū dixisset ei hebre⁹ talē trāslatiōez corporalē nūq̄ factā. eē respōdit quidā sc̄olus q̄ erat cū eis. ezechielē trāslatū d̄ chaldeā in iudeā. Et irrisit eū hebre⁹ dicens. In littera exp̄ssū est q̄ ezechiel trāslat⁹ ē in spiritū tu. An̄ aplius vester caute locut⁹ est dicens. Sine i corpore sine extra corp⁹ nescio de⁹ sc̄it et addidit hebre⁹. nūl in hac fabula p̄phetiā narrat̄. s̄ op̄ tantū ex industria factū

De idolo belis et dracone. Ca. XIII

Rat aut̄ in babilone

idolū noīe bel. et ip̄deban̄ ei dieb⁹ singl̄is de similia. xij. artabec. et oues. et vini amphore sex. Est aut̄ artabec ap̄d chaldeos eadem mēsurā q̄ z eph̄ ap̄d hebreos. mēsurā. s̄ artū modior. Et rex babilonis adorabat illū p̄ singulos dies. et dicebat daniēli. Quare nō adoras bel. Qui r̄ndit. Nō colo facturā sed creatorē oīm deū viuētē. Et ait rex. Nōne videt̄ tibi bel de⁹ viuēs. qui tāta q̄tidie comedit et bibit. Qui r̄ndit int̄. luteus ē. et fortis eneus. et nūquaz comedit. Et vocauit rex sacerdotes et ait. Nisi dixeritis mibi q̄s comedit imp̄sas has moriemini. Si aut̄ ostēderitis mibi quō bel comedit hoc. daniel moriet̄. Erāt aut̄ sacerdotes. lx. exceptis vxorib⁹ et paruulis. Et venit rex cū daniēle i tēplū. Et dixerūt sacerdotes. Nos egrediemur foras. et tu rex pone vīnus et efcas et claude ostiū. et signa anulo tuo et nisi inuenis mane oīa comesta a bel moriamur. Et posuit rex cibos an̄ bel. Et daniel cribrauit cinerē p̄ totū pauimentū corā rege. et clausum est ostiū. et signatū anulo regis. Sacerdotes aut̄ ingressi sūt illa nocte iuxta p̄suetudinē suā cū vxorib⁹ et liberis. et p̄sumperūt om̄ia. Fecerāt aut̄ sibi cuniculos sub terra. et absconditū introitū sub mēsa. Diluculo venit rex ad tēplū et daniel cū eo. et inuenerunt signa sal-

ua. Cūq̄ aperuissent ostiū intus rex mensas vacuā exclamauit. Magnus est bel. et tenuit daniel regē ne ingrederet̄. et ait. Animaduerte vestigia pedū sup̄ pauimentū. Et irat⁹ rex apprehēdit sacerdotes. et ostēderit ei ostiola per q̄ ingrediebant̄ et egrediebant̄. Et occidit eos rex. et dedit bel i manū daniēlis. Qui s̄b̄ uertit eū et tēplū. Erat aut̄ in eodem loco dracon magn⁹ latens in fouea. et adorabant eū babilonij sacerdotes. et habebāt hydrantia id est. vasa facta de corijs vitulorum. et p̄cutiebāt eā virgis coraulinis. vt facerent sonitūz terribilē q̄si tonitruū. ad quē excitatus draco quādoq̄ emittebat fumū. q̄n̄ q̄ ignē. q̄n̄ q̄ v̄sibiliter apparebat. Et dixit rex daniēli. Nō potes dicere. q̄ iste nō sit deus viuēs. Et ait daniel. Da mibi p̄tatem. et interficiā eū absc̄is ferro et fuste. Et dedit ei. Tulit q̄ daniel p̄cē et adipem et pilos. et coris pariter. fecitq̄ massas. et dedit in os draconis. et suffocatus crepuit. Et indignati babilonij dixerūt. Jude Acci dicerent. Deus fact⁹ est rex. Et dixit reticus vel publica rūt ad regē. Trade nobis danielē. alioq̄n in terficiem⁹ te et domū tuā. et cōpulsus tradidit eis. Qui miserūt eū in lacum leonū. et erat ibi septem diebus. In lacu erant leones septem et dabant̄ eis quotidie duo corpora damnoz. et due oues et tūc nō sunt data eis vt deuorarent danielē. Erat aut̄ abachuch p̄b̄ta in iudea. qui ferebat pulmentū messorib⁹. Et ait angelus ad eum. Fer prandīū in babilonē daniēli. qui est in lacu leonū. Qui respōdit. Babilonē nō vidi. et locū nescio. Et tulit eum angelus capillo capitis sui. et posuit eū super lacū. et clamauit abachuch. Daniel. serue dī tolle prandīū qd̄ misit tibi d̄s. Et gras agens daniel comedit. Porro angel⁹ restituit abachuch i loco suo. Venit q̄ rex die septimo vt lugeret danielē. et videns eum sedētem in medio leonū exclamauit. Magnus es domine deus daniēlis. et extraxit eū de lacu leonū. Porro illos qui p̄ditionis eius causa fuerant introiit. et deuorati sunt in mortē to coram eo.

De abachuch.

Capit. XV.

Duo abachuch

p fuit de tribu symeon. Dicitur p̄ditio captiuitatē hierusalē futuram et

Danielis

aduentibus chaldeis fugit i sostratenam z erat incola int'ra isrl Descendentibus ho reliq' sa iude in egyptu qsi

peregrinabat in terra sua, et scripsit. Et i principio opis causa tur aduersus deum, cur ipi? vastasset populu dei, z sanctuarium ei? cum ipse clamaret z no exaudiret Sed in solationez apuit ei dñs calamitates circūstantiu nationu futuras per na

buchodonosor lōge maiores, z tādē ipm na buchodo, perstrux, et ita murmure conuersus est ad preces. Et ostendit illi dñs aduentum christi dicens, Si morā fecerit expecta eum q? venies veniet et nō tardabit Et imp' cat' est ab achuch nabuchodonosor int' plurima dices

Ue qui potū dat amico suo mites fel, et inebriat euz, vt aspiciat nuditatē eius qd fecit nabuchodonosor sedechie Ultimo scripsit canticū Dñe audiui, zc. Hic dñi ferret pulmentū messoribz dicit domestice suis. Ibo ad terrā longinquā, cito redibo Si tardauero p dies ferte cibū messoribz, Et cū fuisset in babilone subito superuenit messoribus, Intellexit aut' q? celeriter esset popul' a babilonia reuersur' Unde patet longe p' liberatā suā hanc esse factū. Signū autē reditus dedit his q? in iudea erant, q? visuri essent lumē in ruinis tēpli, vltimāq? repli de solationē predicti, q? gens occidentalis hāc esset actura, Tūc inq't Uelamē sancti sancto rum scindet, z duaz columnaz, epistilia auferentur, z quo sint nullus agnosceret, Ipa ho i beremo adducēt, z eos in vltimo qui perse cationē sustinent a serpente illuminabit dñs sicut a principio. Et mortu' est abachuch z sepult' in agro pprio sol' Porro d dantele qm tum supuiterit post reditū populi in iudeam nescimus. Defunctus aut' z sepult' est in spelunca regali solus cum gloria. Hic est daniel qui dedit signū i mō

tibus sup babilonia am dices Quādo ps mōtia a borea fumigabit veniet finis babilonie, qū ho ves

dam secreta pphetarū

Id est duaz tribuū Jā ei captiuitate erat z tribz z coloni in earum terras adducti int' qd latuit ab acuc quosq? recessisset chaldei, postea redijt i e' rā iude, z discedentibus alijs in p'ria e' ra quasi peregrinus remansit.

lut ignis ardebit, s' nis erit ynuerse terre quādo ad partem no tbi aque decurrerint reuertet' populus ad terram suā, Qsi fluz perint sanguie erunt homicidia belial in ynuerfa terra.

De Ciro, Caplm, XVI.

Est mores da

p rñ medi cirus monarchiā tenuit oriētis, cui? sedē posuit ap' d p' fas, licet regnū medoz matuz eēt z honoras bilius, eo q? perse eū sublimauerāt in regem

Iste fuit nepos darij ex sorore, nepos ho asti agis ex filia. Porro astiages vnicā habuit filia, z vidit somniū q? de genitalibz filie oriebat'ur vitis que totā occupabat asiā, z accipit a coniectozibz se habiturū nepotem ex filia qui dñs esset asie z ipm deijceret a regno.

Qd timens dedit filiā suā vxorem militi plebeio, ne filius ex ea nasceret nobilis z potēs

Preterea filiā pgnantē asciuit, z natū ex ea filium cui dā participi arcanoz tradidit occidendū Qui credens regnū transiret ad filiā suā, filiū eius veritus est occidere, z vni d' pastoribus regis tradidit paruulū exponendū in nemore, Qui cū exposuisset eum, z id indi casset vxori, que in diebz illis pepererat, sup' plicauit ei mulier vt paruulū deferret et alendū, z ppriū filiū p' eo exponeret, Cūq? redisset pastor ad puerū, inuenit canē prebentē ei vbera, z a feris z auibz defendētē, Cūq? tulisset eum ad vxorem allussit ei tanqz diu notē, vocauitq? puerum spartacum, id est, catuluz Spartos em' perfice canem sonat, Qui cū esset grandiusculus a pueris ludentibus: factus est rex eorum, et contumaces et inobedientes sibi grauitē affligebat Quod grauitē ferentes patres eorum verbum detulerūt ad regem de filio pastoris, Quez cum aduocasset rex, z argueret eum q? pueros plagasset, ille intrepidus se vt regem fecisse respōdit, Et ammiratus rex z quedam signa generis sui in eo esse deprehendens: ascito pastore secretius veritatem rei agnouit, Veruntamen timor eius de nepote mitigatus est: estimans q? verbum coniectozum de regno impletum esset in regno puerorum, et eidem cui prius commiserat occidendum, commisit alendū

Plurima em' pphete abscondunt, vt a qdaz dñs, Secretū meū mihi, z liber ille epiphanij secretū pphetaruz dicitur.

Caplm, XVI.

Est mores da

p rñ medi cirus monarchiā tenuit oriētis, cui? sedē posuit ap' d p' fas, licet regnū medoz matuz eēt z honoras bilius, eo q? perse eū sublimauerāt in regem

Iste fuit nepos darij ex sorore, nepos ho asti agis ex filia. Porro astiages vnicā habuit filia, z vidit somniū q? de genitalibz filie oriebat'ur vitis que totā occupabat asiā, z accipit a coniectozibz se habiturū nepotem ex filia qui dñs esset asie z ipm deijceret a regno.

Qd timens dedit filiā suā vxorem militi plebeio, ne filius ex ea nasceret nobilis z potēs

Preterea filiā pgnantē asciuit, z natū ex ea filium cui dā participi arcanoz tradidit occidendū Qui credens regnū transiret ad filiā suā, filiū eius veritus est occidere, z vni d' pastoribus regis tradidit paruulū exponendū in nemore, Qui cū exposuisset eum, z id indi casset vxori, que in diebz illis pepererat, sup' plicauit ei mulier vt paruulū deferret et alendū, z ppriū filiū p' eo exponeret, Cūq? redisset pastor ad puerū, inuenit canē prebentē ei vbera, z a feris z auibz defendētē, Cūq? tulisset eum ad vxorem allussit ei tanqz diu notē, vocauitq? puerum spartacum, id est, catuluz Spartos em' perfice canem sonat, Qui cū esset grandiusculus a pueris ludentibus: factus est rex eorum, et contumaces et inobedientes sibi grauitē affligebat Quod grauitē ferentes patres eorum verbum detulerūt ad regem de filio pastoris, Quez cum aduocasset rex, z argueret eum q? pueros plagasset, ille intrepidus se vt regem fecisse respōdit, Et ammiratus rex z quedam signa generis sui in eo esse deprehendens: ascito pastore secretius veritatem rei agnouit, Veruntamen timor eius de nepote mitigatus est: estimans q? verbum coniectozum de regno impletum esset in regno puerorum, et eidem cui prius commiserat occidendum, commisit alendū

Iste fuit nepos darij ex sorore, nepos ho asti agis ex filia. Porro astiages vnicā habuit filia, z vidit somniū q? de genitalibz filie oriebat'ur vitis que totā occupabat asiā, z accipit a coniectozibz se habiturū nepotem ex filia qui dñs esset asie z ipm deijceret a regno.

Qd timens dedit filiā suā vxorem militi plebeio, ne filius ex ea nasceret nobilis z potēs

Preterea filiā pgnantē asciuit, z natū ex ea filium cui dā participi arcanoz tradidit occidendū Qui credens regnū transiret ad filiā suā, filiū eius veritus est occidere, z vni d' pastoribus regis tradidit paruulū exponendū in nemore, Qui cū exposuisset eum, z id indi casset vxori, que in diebz illis pepererat, sup' plicauit ei mulier vt paruulū deferret et alendū, z ppriū filiū p' eo exponeret, Cūq? redisset pastor ad puerū, inuenit canē prebentē ei vbera, z a feris z auibz defendētē, Cūq? tulisset eum ad vxorem allussit ei tanqz diu notē, vocauitq? puerum spartacum, id est, catuluz Spartos em' perfice canem sonat, Qui cū esset grandiusculus a pueris ludentibus: factus est rex eorum, et contumaces et inobedientes sibi grauitē affligebat Quod grauitē ferentes patres eorum verbum detulerūt ad regem de filio pastoris, Quez cum aduocasset rex, z argueret eum q? pueros plagasset, ille intrepidus se vt regem fecisse respōdit, Et ammiratus rex z quedam signa generis sui in eo esse deprehendens: ascito pastore secretius veritatem rei agnouit, Veruntamen timor eius de nepote mitigatus est: estimans q? verbum coniectozum de regno impletum esset in regno puerorum, et eidem cui prius commiserat occidendum, commisit alendū

Iste fuit nepos darij ex sorore, nepos ho asti agis ex filia. Porro astiages vnicā habuit filia, z vidit somniū q? de genitalibz filie oriebat'ur vitis que totā occupabat asiā, z accipit a coniectozibz se habiturū nepotem ex filia qui dñs esset asie z ipm deijceret a regno.

Qd timens dedit filiā suā vxorem militi plebeio, ne filius ex ea nasceret nobilis z potēs

Preterea filiā pgnantē asciuit, z natū ex ea filium cui dā participi arcanoz tradidit occidendū Qui credens regnū transiret ad filiā suā, filiū eius veritus est occidere, z vni d' pastoribus regis tradidit paruulū exponendū in nemore, Qui cū exposuisset eum, z id indi casset vxori, que in diebz illis pepererat, sup' plicauit ei mulier vt paruulū deferret et alendū, z ppriū filiū p' eo exponeret, Cūq? redisset pastor ad puerū, inuenit canē prebentē ei vbera, z a feris z auibz defendētē, Cūq? tulisset eum ad vxorem allussit ei tanqz diu notē, vocauitq? puerum spartacum, id est, catuluz Spartos em' perfice canem sonat, Qui cū esset grandiusculus a pueris ludentibus: factus est rex eorum, et contumaces et inobedientes sibi grauitē affligebat Quod grauitē ferentes patres eorum verbum detulerūt ad regem de filio pastoris, Quez cum aduocasset rex, z argueret eum q? pueros plagasset, ille intrepidus se vt regem fecisse respōdit, Et ammiratus rex z quedam signa generis sui in eo esse deprehendens: ascito pastore secretius veritatem rei agnouit, Veruntamen timor eius de nepote mitigatus est: estimans q? verbum coniectozum de regno impletum esset in regno puerorum, et eidem cui prius commiserat occidendum, commisit alendū

Iste fuit nepos darij ex sorore, nepos ho asti agis ex filia. Porro astiages vnicā habuit filia, z vidit somniū q? de genitalibz filie oriebat'ur vitis que totā occupabat asiā, z accipit a coniectozibz se habiturū nepotem ex filia qui dñs esset asie z ipm deijceret a regno.

Qd timens dedit filiā suā vxorem militi plebeio, ne filius ex ea nasceret nobilis z potēs

Preterea filiā pgnantē asciuit, z natū ex ea filium cui dā participi arcanoz tradidit occidendū Qui credens regnū transiret ad filiā suā, filiū eius veritus est occidere, z vni d' pastoribus regis tradidit paruulū exponendū in nemore, Qui cū exposuisset eum, z id indi casset vxori, que in diebz illis pepererat, sup' plicauit ei mulier vt paruulū deferret et alendū, z ppriū filiū p' eo exponeret, Cūq? redisset pastor ad puerū, inuenit canē prebentē ei vbera, z a feris z auibz defendētē, Cūq? tulisset eum ad vxorem allussit ei tanqz diu notē, vocauitq? puerum spartacum, id est, catuluz Spartos em' perfice canem sonat, Qui cū esset grandiusculus a pueris ludentibus: factus est rex eorum, et contumaces et inobedientes sibi grauitē affligebat Quod grauitē ferentes patres eorum verbum detulerūt ad regem de filio pastoris, Quez cum aduocasset rex, z argueret eum q? pueros plagasset, ille intrepidus se vt regem fecisse respōdit, Et ammiratus rex z quedam signa generis sui in eo esse deprehendens: ascito pastore secretius veritatem rei agnouit, Veruntamen timor eius de nepote mitigatus est: estimans q? verbum coniectozum de regno impletum esset in regno puerorum, et eidem cui prius commiserat occidendum, commisit alendū

Iste fuit nepos darij ex sorore, nepos ho asti agis ex filia. Porro astiages vnicā habuit filia, z vidit somniū q? de genitalibz filie oriebat'ur vitis que totā occupabat asiā, z accipit a coniectozibz se habiturū nepotem ex filia qui dñs esset asie z ipm deijceret a regno.

Qd timens dedit filiā suā vxorem militi plebeio, ne filius ex ea nasceret nobilis z potēs

Preterea filiā pgnantē asciuit, z natū ex ea filium cui dā participi arcanoz tradidit occidendū Qui credens regnū transiret ad filiā suā, filiū eius veritus est occidere, z vni d' pastoribus regis tradidit paruulū exponendū in nemore, Qui cū exposuisset eum, z id indi casset vxori, que in diebz illis pepererat, sup' plicauit ei mulier vt paruulū deferret et alendū, z ppriū filiū p' eo exponeret, Cūq? redisset pastor ad puerū, inuenit canē prebentē ei vbera, z a feris z auibz defendētē, Cūq? tulisset eum ad vxorem allussit ei tanqz diu notē, vocauitq? puerum spartacum, id est, catuluz Spartos em' perfice canem sonat, Qui cū esset grandiusculus a pueris ludentibus: factus est rex eorum, et contumaces et inobedientes sibi grauitē affligebat Quod grauitē ferentes patres eorum verbum detulerūt ad regem de filio pastoris, Quez cum aduocasset rex, z argueret eum q? pueros plagasset, ille intrepidus se vt regem fecisse respōdit, Et ammiratus rex z quedam signa generis sui in eo esse deprehendens: ascito pastore secretius veritatem rei agnouit, Veruntamen timor eius de nepote mitigatus est: estimans q? verbum coniectozum de regno impletum esset in regno puerorum, et eidem cui prius commiserat occidendum, commisit alendū

Iste fuit nepos darij ex sorore, nepos ho asti agis ex filia. Porro astiages vnicā habuit filia, z vidit somniū q? de genitalibz filie oriebat'ur vitis que totā occupabat asiā, z accipit a coniectozibz se habiturū nepotem ex filia qui dñs esset asie z ipm deijceret a regno.

Qd timens dedit filiā suā vxorem militi plebeio, ne filius ex ea nasceret nobilis z potēs

Preterea filiā pgnantē asciuit, z natū ex ea filium cui dā participi arcanoz tradidit occidendū Qui credens regnū transiret ad filiā suā, filiū eius veritus est occidere, z vni d' pastoribus regis tradidit paruulū exponendū in nemore, Qui cū exposuisset eum, z id indi casset vxori, que in diebz illis pepererat, sup' plicauit ei mulier vt paruulū deferret et alendū, z ppriū filiū p' eo exponeret, Cūq? redisset pastor ad puerū, inuenit canē prebentē ei vbera, z a feris z auibz defendētē, Cūq? tulisset eum ad vxorem allussit ei tanqz diu notē, vocauitq? puerum spartacum, id est, catuluz Spartos em' perfice canem sonat, Qui cū esset grandiusculus a pueris ludentibus: factus est rex eorum, et contumaces et inobedientes sibi grauitē affligebat Quod grauitē ferentes patres eorum verbum detulerūt ad regem de filio pastoris, Quez cum aduocasset rex, z argueret eum q? pueros plagasset, ille intrepidus se vt regem fecisse respōdit, Et ammiratus rex z quedam signa generis sui in eo esse deprehendens: ascito pastore secretius veritatem rei agnouit, Veruntamen timor eius de nepote mitigatus est: estimans q? verbum coniectozum de regno impletum esset in regno puerorum, et eidem cui prius commiserat occidendum, commisit alendū

Iste fuit nepos darij ex sorore, nepos ho asti agis ex filia. Porro astiages vnicā habuit filia, z vidit somniū q? de genitalibz filie oriebat'ur vitis que totā occupabat asiā, z accipit a coniectozibz se habiturū nepotem ex filia qui dñs esset asie z ipm deijceret a regno.

Qd timens dedit filiā suā vxorem militi plebeio, ne filius ex ea nasceret nobilis z potēs

Preterea filiā pgnantē asciuit, z natū ex ea filium cui dā participi arcanoz tradidit occidendū Qui credens regnū transiret ad filiā suā, filiū eius veritus est occidere, z vni d' pastoribus regis tradidit paruulū exponendū in nemore, Qui cū exposuisset eum, z id indi casset vxori, que in diebz illis pepererat, sup' plicauit ei mulier vt paruulū deferret et alendū, z ppriū filiū p' eo exponeret, Cūq? redisset pastor ad puerū, inuenit canē prebentē ei vbera, z a feris z auibz defendētē, Cūq? tulisset eum ad vxorem allussit ei tanqz diu notē, vocauitq? puerum spartacum, id est, catuluz Spartos em' perfice canem sonat, Qui cū esset grandiusculus a pueris ludentibus: factus est rex eorum, et contumaces et inobedientes sibi grauitē affligebat Quod grauitē ferentes patres eorum verbum detulerūt ad regem de filio pastoris, Quez cum aduocasset rex, z argueret eum q? pueros plagasset, ille intrepidus se vt regem fecisse respōdit, Et ammiratus rex z quedam signa generis sui in eo esse deprehendens: ascito pastore secretius veritatem rei agnouit, Veruntamen timor eius de nepote mitigatus est: estimans q? verbum coniectozum de regno impletum esset in regno puerorum, et eidem cui prius commiserat occidendum, commisit alendū

Iste fuit nepos darij ex sorore, nepos ho asti agis ex filia. Porro astiages vnicā habuit filia, z vidit somniū q? de genitalibz filie oriebat'ur vitis que totā occupabat asiā, z accipit a coniectozibz se habiturū nepotem ex filia qui dñs esset asie z ipm deijceret a regno.